

Schakelen naar de toekomst

IBO bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur

Ernst van Koesveld (ABDTOPConsult)
Manon Janssen
Pieter Kolstee
Elisabeth Slagboom
Ellinore Wolterink

Deskundigenbijeenkomst Eerste Kamer
23 september 2025

Doel IBO: meer **zicht** op, **inzicht** in en **grip** krijgen op omvang investeringen elektriciteitsinfrastructuur

- 1 Wat is de investeringsopgave en wat betekent dit voor de energierekening?
- 2 Hoe kan het stroomnet **beter** benut worden om de rekening te dempen?
- 3 Hoe kan de rekening **anders** verdeeld worden?
- 4 Hoe kan de besluitvorming gestroomlijnd worden?
- 5 Van analyse naar beleidsopties

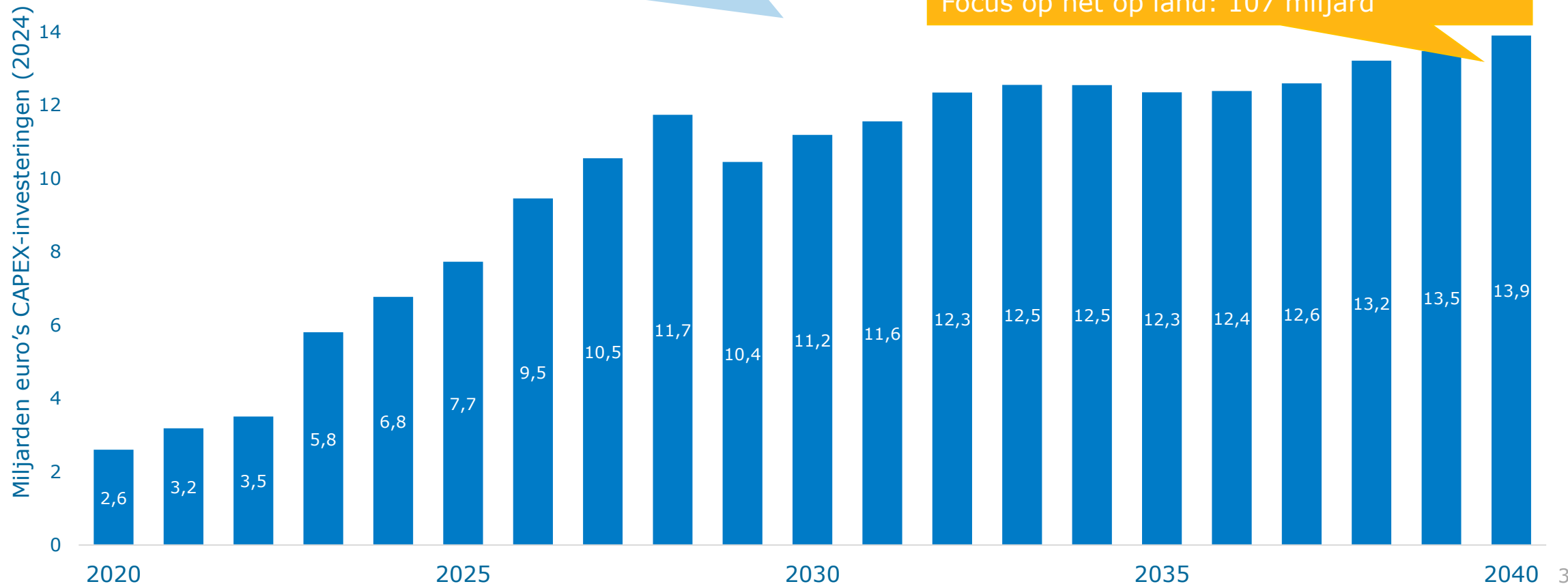

De investeringsopgave is omvangrijk: 195 mld

N.B. Investeringsprognose gebaseerd op **veronderstellingen**
N.B. Investeringsprognose gebaseerd op **veronderstellingen**

(bandbreedte: 136-253 mld, ofwel $\pm 30\%$),
gemiddeld 11 mld euro per jaar

Focus op net op land: 107 miljard

Wat betekent dit voor de *elektriciteits*rekening?

1

In 2024: netkosten voor huishouden ongeveer **400 euro**; dit bedrag loopt op tot tot ongeveer **620 euro** per jaar in 2030 en circa **1.100 euro** per jaar in 2040*

2

Vuistregel: **1 miljard euro subsidie** aan Tennet drukt alle tarieven en dempt de energierekening van huishoudens met **50 euro/jaar**

3

N.B. energierekening is “langer” dan alleen netkosten (ook voordelen)

* Exclusief meters, inclusief btw, in prijzen 2024

Het is een kwestie van kiezen en (ver)delen

1

- › Altijd en overal stroom is nu al geen vanzelfsprekendheid meer (outsiders) en ook niet realistisch naar de toekomst toe (insiders)

2

- › Het bouwen van het net op basis van **piekbelasting** is maatschappelijk niet doelmatig, ruimtelijk moeilijk inpasbaar en praktisch niet haalbaar

3

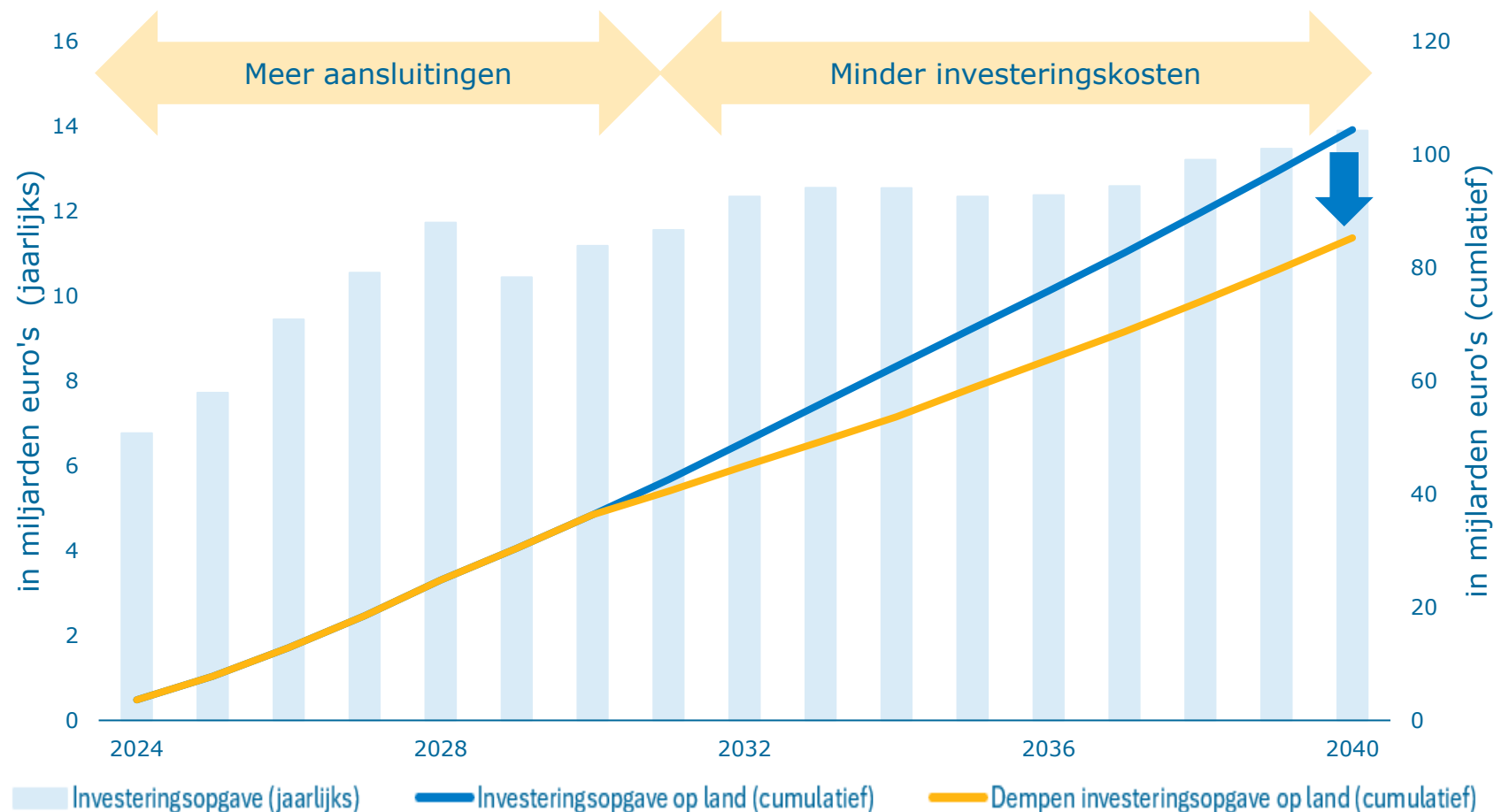
- › Het is **kiezen én (ver)delen**: nadere keuzes om het net beter te benutten dempen de rekening; resterende oploop in de kosten moet verdeeld worden

Boodschappen

- › “Niet alles kan, en niet overal en niet tegelijkertijd”
- › “Flexibiliteit is het nieuwe normaal”
- › “Anders kijken naar storingsrisico's”

Betere netbenutting heeft dubbel voordeel

Effect interventies

- > Interventies zorgen tot ±2031 voor versnelde (of zwaardere) aansluitingen
- > Maatschappelijke baten door sneller inlopen maakbaarheidsgat
- > Interventies dempen daarna de nettarieven en de opgave richting 2040

Betere netbenutting levert veel op

Interventieclusters	Kleinverbruikers	Grootverbruikers	Locatiesturing	Technische benutting	Knock-on-effecten
Netto CAPEX-impact in 2040	Totale netto CAPEX-impact in 2040 : 3,5 tot 22,5 miljard euro				
Waarde van extra aangesloten vermogen	Totale waarde extra aangesloten vermogen: 7,2 tot 43 miljard euro per jaar				

In totaal zijn 31 beleidsopties uitgewerkt, inclusief de effecten en een inschatting van de **kosten** (die niet in bovenstaand overzicht zijn opgenomen). Alle uitgewerkte opties zijn terug te vinden in bijlage 6 van het rapport. Ook zijn twee andere systeemkeuzes bekeken: inzetten op meer kernenergie i.p.v. windenergie en meer waterstof i.p.v. elektriciteit.

Bandbreedte: hoe ingrijpender de maatregel, hoe hoger de opbrengst (meer baten en lagere kosten).

Drie manieren om de kosten anders te verdelen

1

Netbeheerder(s) **subsidiëren** of netkosten **spreiden in de tijd**

ACM: invoedingstarief en tariefdifferentiatie

2

Groepen netgebruikers **onder de streep compenseren**

3

Kosten **internationaal** verdelen: zeker voor offshore infrastructuur

Omwillen van de voorspelbaarheid richting netgebruikers worden maatregelen bij voorkeur voor een periode van **vijf jaar** genomen, met een jaarlijkse *fine-tuning* gebaseerd op actuele inzichten

Hoe kan besluitvorming gestroomlijnd worden?

Ruimte voor betere democratische controle

- 1** Als het kabinet de aanbevelingen uit het IBO overneemt, verandert (de voorbereiding op) het besluitvormingsproces en de **rol van het parlement**
- 2** Parlement krijgt dan **eerder zicht op en inzicht in** de kosten van de elektriciteitsinfrastructuur (VJN en MN) en op beleid en middelen in samenhang
- 3** Effecten van nieuw beleid op stroomnet en verwachte budgettaire effecten beter in beeld (**netwerктоets**)